

Undervisningsmateriale 5. - 6. årgang

TEMA: Teater
Modul ET - 4 lektioner

Materialet er fagunderstøttende til fælles mål i dansk, drama, historie og idræt. Kan blandt andet bidrage til kompetenceområderne læsning, fremstilling, fortolkning, kommunikation og alsidig idrætsudøvelse.

Fri kopiering

Udgivet af Landsorganisationen DATS/Dansk Amatør Teater og Scenekunst
i anledning af Dansk Teater 300 År.

Tekst: Signe Amalie Bjerre. Illustrationer: Theis Møller Justesen. Grafik: Pia Longet

DATS undervisningsmateriale med teater-tema

Materiale til 4 lektioner. Kan bruges i vilkårlig rækkefølge, kræver ikke forhåndskendskab eller større forberedelse.

Der er materiale til én lektion i hver plastiklomme.

Indhold:

Leg teater - gæt og grimasser

Let dramaøvelse i form af legen Gæt & Grimasser

Klip ordene ud, fold dem og læg den i en skål.

Eleverne skiftes til at trække et ord, og skal så mime, indtil nogen gætter ordet.

Spilvejledning: Side 1

Udklipside til print: Side 2 (kun 1 kopi)

Spil teater - drama og dukketeater

Tegnede figurer til brug i dukketeater

Eleverne arbejder i mindre grupper med at finde på små forestillinger med figurerne.

Mens de laver forestillingerne, skal de give hver figur et navn, en alder og et arbejde.

De må også gerne overveje, hvordan figurerne kender hinanden.

Lærervejledning: Side 1

Opgavesider til print: Side 2-3

På teatret - find teater-ordene

Historie til højtlesning/diktat, wordsearch + facitliste

Læs eventuelt historien "7.b redder det gamle teater" højt for eleverne, så de bliver introduceret for en række teater-ord, som de måske ikke kender i forvejen.

Lad derefter eleverne arbejde med at finde teaterord i bogstavkassen.

Lærervejledning: Side 1 - 3

Opgavesider til print: Side 4 - 5

Skriv teater - Hvad sker der i scenen

Kendte, klassiske teaterscener.

Eleverne får en kort introduktion til den klassiske teaterscene og skal så selv digte, hvad der videre sker og skrive de replikker, der beskriver det. De behøver ikke at kende forestillingen, det er meningen, de selv skal digte historien.

Lærervejledning: Side 1

Opgavesider til print: Side 2 - 6

Leg teater - gæt og grimasser

I kender måske allerede til legen Gæt og Grimasser. Legen er rigtig sjov og god til at få gang i kroppen.

Spilvejledning:

Legen foregår ved, at man skiftes til at trække en seddel fra en hat eller en skål. På sedlen står navnet på en ting, et dyr, en følelse eller en person. Det kan også være titlen på en bog, en film, et teaterstykke eller en kort sætning.

Nu skal personen, der har trukket sedlen, få de andre til at gætte, hvad der står på sedlen, men uden at tale eller sige lyde. Man skal mime.

Forslag til pointsystem:

Uden hold: Personen, der mimer får et point, hvis nogen gætter rigtigt, og personen, der gætter rigtigt, får også et point.

Med hold: Her skal man mime for sin partner eller sit hold, og hvis partneren/holdet gætter rigtigt, får holdet 2 fælles point

Hvis holdet giver fortabt, kan det andet hold få lov at gætte en gang og gætter de rigtigt får de 1 point.

I kan også finde på jeres eget pointsystem og selv bestemme, om der skal mimes på tid eller ej. På næste side er lavet nogle sedler, som er klar til, at I bare kan klippe dem ud og komme i gang med legen.

Når I har været alle sedlerne igennem, kan I lave jeres egne sedler.

Hvis det skal være sværere, kan I også skrive ordsprog eller små korte sætninger på sedlerne.

Husk at bruge hele kroppen og ansigtet.

LØVE	BJØRN	ULV
SØLØVE	HARE	GORILLA
SLANGE	UGLE	DÅDYR
RÆV	BATMAN	SUPERMAN
SPIDERMAN	DRONNING	MULDVARP
SØRØVER	PRÆST	ROSE
ANDERS AND	ELEFANT	KLOKKEBLOMST
BLÆKSPRUTTE	SKUESPILLER	MICKEY MOUSE
GIRAF	ASKEPOT	TROLDMAND
POLITIBETJENT	KLOVN	KO
TARZAN	PINGVIN	SYGEPLEJERSKE
ROBIN HOOD	MÅGE	ELSA
SANGER	BALLETDANSER	EDDERKOP

Spil teater - drama og dukketeater

Tid til dukketeater

Fordel jer i grupper på 2-4. Hver gruppe får et sæt figurer, som de klipper ud og sætter på pind.

I grupperne skal I nu lave små forestillinger med de 8 figurer. I bestemmer selv, hvad forestillingerne skal handle om og hvor mange af figurerne, der er skal være med.

Mens I laver forestillingen, skal I lave en lille beskrivelse af de figurer, I bruger. Beskrivelsen skal indeholde et navn, alder og et arbejde. Beskrivelsen kan eventuelt skrives på bagsiden af figurerne. Overvej også, hvordan de forskellige figurer kender hinanden.

I slutningen af timen viser I på skift forestillingerne for resten af klassen. Hver gruppe starter deres forestilling med at præsentere de medvirkende figurer.

Forestillingerne spilles ved, at I sidder bag et bord eller en stor bog og rækker dukkerne op, så resten af klassen kun kan se figurerne.

Husk at klappe efter hver forestilling.

Improviserede forestillinger

I kan også lave improviserede forestillinger. Her skal læreren udvælge 3 elever, der som hold går op foran resten af klassen og udspiller en lille improviseret forestilling med figurerne. Læreren bestemmer, hvor længe forestillingen fortsætter og råber "tak" når den er slut. Efter bifaldet vælges 3 nye.

På teatret - find teaterordene

Læs eventuelt historien højt for eleverne, så de bliver introduceret for en række teaterord, som de måske ikke kender i forvejen.

Lad derefter eleverne arbejde med at finde teaterord i bogstavkassen.

FACITLISTE

K O S T U M E	Det tøj skuespilleren har på.
R E K V I S I T	En genstand som er en del af forestillingen og kan tages med ind på scenen. Kan for eksempel være et gevær, en paraply, en kuglepen eller en kop.
S U F F L Ø R	Person, der sidder klar til at hjælpe skuespilleren, hvis hun glemmer sine replikker.
M A N U S K R I P T	Tekst, der indeholder alle skuespillernes replikker samt beskrivelser af forestillingens handling.
T R A G E D I E	En forestilling, der handler om noget alvorligt.
R A M P E L Y S	Lamper, der står langs den forreste del af scenen. I gamle dage var det olielamper og det eneste lys på scenen.
H O V E D R O L L E	Den person, som forestillingen typisk handler om, og som derfor er den største rolle i forestillingen.
M A S K E	En skuespiller tager den på sit ansigt. Man ser den også som et symbol på teater og drama.
T E A T E R B L O D	En blanding lavet af rød farve og sirup, der kan bruges til at efterligne sår og skader på scenen.
K L O V N	Figur, der især kendes fra cirkus og som fx laver akrobatiske numre eller små sjove scener.
K O N G E L O G E	En aflukket del af salen, hvor de royale sidder, når de er i teateret - det er vigtigt, at alle kan se dem.
I N S T R U K T Ø R	Den person, der bestemmer over den samlede forestilling.
B A G T Æ P P E	Et stort tæppe, der hænger ned fra loftet og danner baggrund for scenen.
F Ø L G E S P O T	En lampe, som kan bevæges, så lyset følger skuespilleren på scenen.
S C E N E	Det område, hvor en forestilling foregår, og publikums pladser er rettet imod.
K O M E D I E	En forestilling, der er morsom og gør publikum i godt humør.
S T A T I S T	En person, der spiller roller med få eller ingen replikker

7.b redder Det Gamle Teater

Lyden af glade stemmer, larm og grin kunne høres langt omkring, da alle eleverne fra 7.b gik hen mod bussen. De skulle på den årlige teatertur, og alle glædede sig til at se en spændende forestilling i stedet for at terpe matematik og fysik.

- Er der en kongeloge? Så skal jeg nemlig sidde der, så alle kan se min smukke ansigt, råbte Christian, grinede højt og gav Jeppe et skub, så han var ved at falde.

- Så hold dog op din klovn! Råbte Jeppe. - Som om du er noget særligt! Kongeloge! Du kan blive sufflør, så kan du sidde i sufflørkassen, der kan du vel ikke gøre nogen skade! Og så kan vi andre fredelige folk få lov at hygge os i fred.

- Hvad er det egentlig, vi skal se? Jeg håber ikke, det er en tragedie, for jeg har ingen lommeværkløse med, sagde Lizette bekymret. Hun var altid lidt bekymret.

- Nu er det vel ikke noget med mord og blod og alt muligt? Jeg ved selvfølgelig godt, at det er teaterblod, men det er alligevel ækelt!

- Nej nej, bare rolig, det er en komedie - godt nok en gammel en, men stadig masser at grine af - det er en helt ny, ung instruktør, som har sat forestillingen op, så jeg tror, I kan lide det, forsikrede lærer Jensen, mens han forgæves forsøgte at holde nogenlunde styr på tropperne. - Altså, det er nærmest som at have en sæk lopper med på tur, sukkede han.

Endelig nåede alle frem og blev placeret i bussen. Der var stadig larm og grin, men lærer Jensen sukkede lettet, nu var der dog samling på tropperne.

I den anden ende af byen var der en, som var i et helt anderledes ondt humør end ungerne i 7.b.

Frederik Fipskæg var rasende!

- Statist, råbte han ud i luften. - Statist! Mig! Den bedste skuespiller i Danmark, hvordan kan de byde mig en rolle, som ikke har en eneste replik! Alle ved da, at jeg kun bør spille en hovedrolle!

Frederik havde været til audition ugen før. Sunget sange og fremført replikker på et niveau, som ingen andre kunne. - Jeg gjorde det super fantastisk, selv om det er et dårligt manuskript, rasede han.

- De burde være dybt taknemmelige for, at jeg overhovedet udviser interesse for at spille med, men hvad gør de? Tilbyder mig en rolle som statist! Det hører jo ingen steder hjemme! Men jeg skal vise dem, skal jeg - jeg skal nok selv sørge for at få en hovedrolle. Jeg tager den selv. Og jeg gør det i dag!

Da bussen nåede frem til det store, gamle teater væltede alle ud i vild forvirring. - Slap nu lige af, råbte lærer Jensen, men det hjalp ikke det mindste. Alle var alt for glade og fjollede, så der var en larm uden lige, men det lykkedes dog til sidst at få alle gennet indenfor.

Der var næsten helt mørkt i teatersalen, kun en gul følgespot lyste på det store bagtæppe,

som var dekoreret med en grinende maske.

- Wauw, her er flot, hviskede Anneli. - Prøv at se den store scene! Hvor ville jeg gerne være skuespiller og prøve at stå der en dag!

- Nåeh, du drømmer nok om rampelys, hva' Anneli, grinede Jeppe. - Det kan du glemme, man skal jo rent faktisk kunne spille en rolle og ligne en anden, for at få lov at stå på sådan en scene. Uanset hvilket kostume, du fik på, ville man da altid kunne se, at du var dig!

Jeppe drillede altid Anneli - og alle vidste, at det kun var fordi, han faktisk var ret lun på hende. Anneli vidste det også, så i stedet for at blive sur, nøjedes hun med at række tunge og smile.

Langt om længe havde alle fundet deres pladser. Det var lidt som om, den specielle stemning i teatersalen fik alle til at blive lidt ydmyge og rolige.

Da forestillingen skulle til at begynde, blev det sidste lys slukket, og der blev ganske stille i den store sal.

- Jeg har smuglet cola med ind, hviskede Noller til Jeppe. - Så du siger bare til, hvis du bliver tørstig. Jeg har 2 liter!

- Er du tosset, det må du da ikke, hviskede Jeppe tilbage. - Godt der ikke var nogen, der opdagede det! Jeg vil gerne have en slurk om lidt. Sejt!

Musikken begyndte at spille. Forestillingen var i gang.

Bagest i salen sad Frederik Fipskæg og glædede sig til den hovedrolle, han snart skulle spille i det gamle teater. Den hovedrolle, han selv ville skabe.

- Så kan de så se, hvad de vil gøre, mumlede han.

- Når den her gamle hytte er brændt ned, så kan de i hvert fald ikke give hovedroller til de forkerte!

Frederik havde også en colaflaske med, gemt under jakken. Colaen havde han dog forlængst drukket, for i

stedet at fylde flasken op med noget helt andet, mere brændbart.

På scenen kørte forestillingen for fuld fart. En gammel rigmand ville have sin smukke datter gift med en anden gammel rigmand, og den idé havde et par friske tjenere sat sig for at spolere, for den smukke datter var forelsket i en af deres venner. Så de havde ud-tænkt de mest vanvittige jokes for at narre alle, så de rigtige kunne få hinanden.

Publikum skreg af grin. Den ene skøre rekvisit efter den anden kom i brug, efterhånden som handlingen skred frem, og de gamle rigmænd blev gjort til grin igen og igen på alle tænkelige måder.

Det var så morsomt, så selv Jeppe og Noller ikke kunne finde på noget sjovere at foretage sig end bare at følge med i forestillingen.

Det blev mere og mere skørt, og på et tidspunkt lykkedes det de to tjenere på scenen at få den ene gamle rigmand lokket ind i en kæmpe kanon, fordi de havde bildt ham ind, at når kanonen blev skudt af, så ville han lande for foden af en regnbue, hvor han kunne grave en stor guldskat op. Lunten på kanonen blev tændt. Den spruttede og hvædede i lang tid, indtil kanonen pludselig gik af med et kæmpe drøn, og røg og damp væltede ud, så ingen i salen kunne se noget som helst i et stykke tid.

Det var netop det øjeblik, Frederik Fipskæg havde ventet på. Han havde set forestillingen mange gange, så han vidste lige præcis, hvornår han skulle slå til.

Lynhurtigt tømte han colaflaskens indhold ud over et tomt sæde helt bagest i teatersalen og strøg en tændstik!

Langsomt lettede røg og tåge i teatersalen, og alle tilskuere kunne igen begynde at se. Alle stirrede spændte på scenen, for at finde ud af, hvor den gamle rigmand var blevet af.

Pludselig lød der et skingrende skrig: - Brand!!! Det brænder! HJÆLP! Brand!

I første omgang troede alle selvfølgelig, at skrigene var en del af forestillingen, og publikum klappede og grinede begejstrede.

Jeppe og Noller grinede også. Men Noller kunne alligevel ikke lade være med at kigge sig over den ene skulder. Man kunne jo aldrig vide....

- What the F..., råbte Noller. - Det brænder! Der er ild i sædet dernede bagved.

- HVA!, skreg Jeppe. - Vi må ud! Hjælp! VÆK VÆK!!!

Noller røg op fra sit sæde, møvede sig forbi de andre på stolerækken og løb som en sindsyg ned mod det brændende stolesæde. Mens han løb, rystede han den store colaflaske voldsomt, og i samme sekund han nåede frem, drejede han låget af, så colaen nærmest eksploderede ud over flammerne.

Det virkede!

Noller havde reageret så hurtigt, så ilden ikke havde nået at brede sig, og den spruttende cola var lige præcis nok til at få bugt med flammerne.

Tilbage var kun en masse sort røg, som Noller stod helt paralyseret og gloede på.

Bag ham i teatersalen var der stadig vild panik, folk væltede rundt for at komme ud, og da alle søgte mod den samme dør, blev det hele til en stor prop af mennesker, som ikke flyttede sig ud af stedet.

Frederik Fipskæg var også kommet i klemme i menneske-proppen. Han havde ventet for længe, han ville se sit værk tage form, inden han forsvandt, og nu kunne han ikke selv komme ud.

- Din forbistrede møgunge, skreg han af Noller, og løb hen imod ham med knyttede næver.

- Hvad bilder du dig ind, skal du ødelægge min glansforestilling? Det er MIN hovedrolle, jeg nægter at blive ved med at være statist!!!

Noller blev faktisk noget nervøs, for Frederik Fipskæg var lige så stor, som han var grim.

Men heldigvis havde Nollers kammerater set alt, og de stimlede sammen om Noller for at hjælpe ham mod den rasende Fipskæg. Selv den altid lidt forsigtige Lizette kom løbende, og det lykkedes hende at spænde ben for Frederik Fipskæg, så han faldt så lang han var.

Mens han lå der og ømmede sig, var teatrets personale nået frem. De greb fat i Frederik Fipskæg og fik ham holdt fast, mens politiet blev tilkaldt.

Der begyndte at falde lidt ro over det hele. De fleste publikummer var nået ud i det fri, røgen var ved at lægge sig og ingen var kommet til skade.

Teaterdirektøren var også nået frem. Da det gik op for ham, hvor tæt han havde været på at miste det gamle teater, blev han meget chokeret.

- Tusind, tusind tak, sagde han rørt til Noller. - Du har reddet mit teater! Du får fribillet til alle forestillinger resten af året!

- Tak tak, svarede Noller. - Men jeg ville nu egentlig bare gerne have set den her forestilling færdig, for den er godt nok sjov! Vi kommer tilbage og ser den en anden dag, når I har fået ryddet lidt op.

På vejen ud kom de forbi Frederik Fipskæg, som stod og skummede, mens et par af teatrets folk stod og holdt ham fast.

- Du er da noget af et fjols, sagde Noller stille til Frederik. - Ved du virkelig ikke, at statistroller er lige så vigtige som hovedroller? Alle roller skal besættes med de rigtige, før man kan lave godt teater!

På teatret - find teaterordene

Find så mange teaterord som muligt i det firkantede felt og sæt ring om hvert ord.

Ordene kan læses både forlæns, nedad og på skrå

Skriv derefter ordene ind i listen ud for den rigtige betydning.

Efterfølgende kan I gennemgå ordenes betydning på klassen.

I	H	I	T	T	S	J	S	B	A	G	T	Æ	P	P	E	F	I
N	O	G	J	E	R	R	A	M	P	E	L	Y	S	T	D	Ø	Q
S	V	W	J	L	A	A	S	J	K	H	M	J	Q	O	X	L	S
T	E	S	Y	A	K	T	G	C	I	O	L	A	T	Q	Y	G	U
R	D	K	N	M	L	V	E	E	E	W	S	P	S	B	Q	E	F
U	R	O	A	Z	O	P	U	R	D	N	V	T	H	K	G	S	F
K	O	M	Y	S	V	W	R	B	B	I	E	G	U	T	E	P	L
T	L	E	C	K	N	Q	X	P	H	L	E	Y	S	M	Y	O	Ø
Ø	L	D	V	Y	K	O	N	G	E	L	O	G	E	N	E	T	R
R	E	I	S	T	A	T	I	S	T	S	B	D	W	H	E	V	H
W	P	E	M	A	N	U	S	K	R	I	P	T	M	A	M	D	W
I	G	P	R	E	K	V	I	S	I	T	E	I	O	S	L	R	P

Skriv teater - Hvad sker der i scenen

Nu skal I lege manuskriptforfattere, og finde på jeres egne udgaver af 5 klassiske teaterforestillinger.

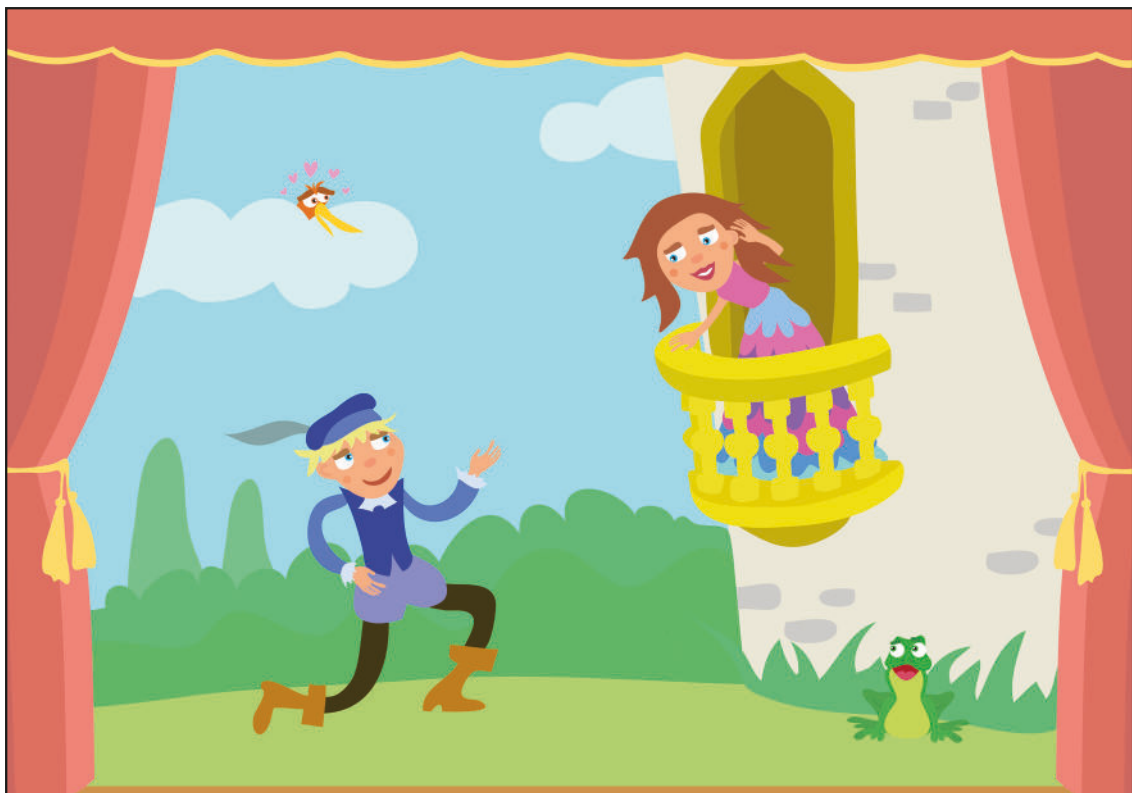
Her er tegnet scener fra klassiske dramaer og skrevet en lille tekst om, hvad der er sket indtil nu i historien.

Det er op til jer at finde på, hvad I tror, de mon kunne sige til hinanden. I skal finde på replikker.

Sæt jer sammen 2 og 2 og skriv nye replikker ind i på linjerne under billedet. Prøv også at fordele rollerne og spil scenerne med de nye replikker.

Skriv en kort tekst om, hvad der sker i fortællingen bagefter. Fortsæt eventuelt i et kladdehæfte, hvis der ikke er plads nok.

Husk, at det ikke er nødvendigt at kende fortællingerne på forhånd. Øvelsen går ud på at finde en ny måde at fortsætte historierne. Der er derfor ikke noget, der er rigtigt eller forkert, og det er kun jeres egen fantasi, der sætter grænser.

Romeo og Julie

HAMLET - skuespil af William Shakespeare

Hamlets far er død, og hans mor har giftet sig med Hamlets onkel. Hans kæreste er også død og Hamlet er på vanviddets rand. Han holder et kranie, som er gravet op af jorden, og taler til det. Hvad tror du, han siger til kraniet? Kan kraniet svare?

Hamlet: _____

Kranie: _____

Hamlet: _____

Kranie: _____

Hvad sker der så: _____

ROBIN HOOD - Folkefortælling genfortalt i mange udgaver

Robin Hood er på vej gennem skoven med en pose guldmønter, som han netop har stjålet fra en rig handelsrejsende.

På stien møder han pludselig Sheriffen af Nottingham. Hvad tror du, de siger til hinanden?

Robin Hood: _____

Sheriffen: _____

Robin Hood: _____

Sheriffen: _____

Hvad sker der så: _____

RONJA RØVERDATTER - roman af Astrid Lindgren

Ronja Røverdatter er klatret op på toppen af Mattisborgen, og på den anden side af Helvedesgabets dybe kløft, ser hun Birk, som er søn af hendes fars største rival. Hvad tror du, Ronja og Birk siger til hinanden?

Ronja: _____

Birk: _____

Ronja: _____

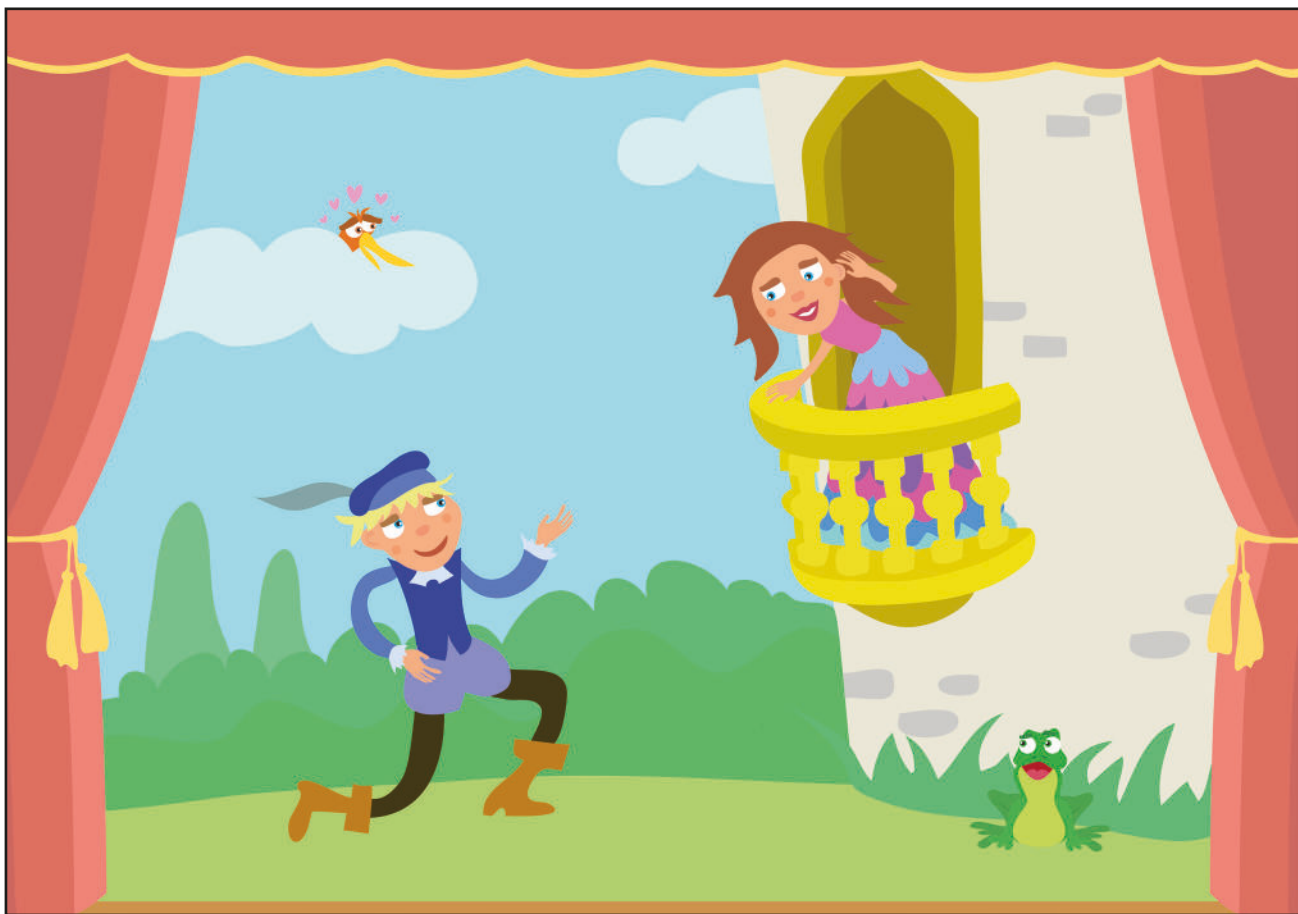
Birk: _____

Hvad sker der så: _____

ROMEO OG JULIE - Skuespil af William Shakespeare

Romeo og Julie har lige mødt hinanden til et maskebal. De er blevet komplet forelskede i hinanden. Romeo sniger sig ind i haven foran Julies balkon. Hvordan tror du, de erklærer deres kærlighed til hinanden?

Romeo: _____

Julie: _____

Romeo: _____

Julie: _____

Hvad sker der så: _____

JEPPE PÅ BJERGET - Skuespil af Ludvig Holberg

Det sidste Jeppe husker er, at han gik på en landevej med en flaske i hånden. Nu er han vågnet op i baronens seng. Hvad tror du, han tænker. Og hvad tror du, baronens kammertjener siger til Jeppe, da tjeneren kommer ind i soveværelset?

Jeppe: _____

Tjener: _____

Jeppe: _____

Tjener: _____

Hvad sker der så: _____

